

IN MEMORIAM

ПРОФЕСОР ДР БРАНИСЛАВ С. ЋУРЋЕВ (1950-2025)

Са дубоком тугом смо примили вест о смрти професора Бранислава Ћурђева, истакнутог демографа, географа и дугогодишњег универзитетског професора. Преминуо је у 75. години живота.

Професор др Бранислав С. Ћурђево рођен је 1950. године у Бачу. Основне студије географије завршио је 1974. године на Природно-математичком факултету Универзитета у Новом Саду, где је и магистрирао 1979. и докторирао 1986. На калифорнијском универзитету Беркли стекао је другу магистарску диплому у области демографије (1987), а по један семестар провео је на московском државном универзитету, где је изучавао улогу становништва у планирању развоја, док је на

Католичком универзитету Леувен у Белгији изучавао миграције. Након повратка са Берклија започиње дугогодишњу, успешну каријеру универзитетског професора, истраживача и једног од водећих демографа у Србији. На Природно-математичком факултету Универзитета у Новом Саду је 1989. године изабран за доцента, 1994. биран је у ванредног професора, а 1999. у редовног професора.

Био је дугогодишњи шеф Катедре за друштвену географију, Департмана за географију, туризам и хотелијерство, Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду (2001-2012) и проректор за науку и међународну сарадњу Универзитета у Новом Саду (2006-2009). У периоду од 2012. до 2015. године био је директор Департмана за географију, туризам и хотелијерство Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду. Био је предан, посвећен и ентузијастичан руководилац, професор и научник, којег су одликовали највиши стандарди личног и професионалног интегритета, одговорности и етичности. Својим знањем, енергијом и визијом оставио је снажан и трајан траг у академској и стручној заједници, инспиришући генерације студената и сарадника.

Кроз дугогодишњи рад, професор Ћурђево био је један од главних носилаца образовања на Универзитету у Новом Саду. Предавао је бројне предмете, као што су Географија становништва, Демографски модели, Историјска демографија, Популациона

политика и планирање породице, Увод у научни рад и Методологија научно-истраживачког рада. Његови студенти памте га као строгог, али праведног и посвећеног педагога, који је умео да подстакне критичко мишљење и истраживачки дух. Током своје каријере био је ментор више од 150 завршних, мастер и докторских радова. Многи његови студенти данас су успешни научници, истраживачи и стручњаци у земљи и иностранству, што представља најлепши доказ његовог педагошког наслеђа.

Био је један од најзначајнијих истраживача демографских процеса и промена у Србији и региону. Објавио је око две стотине научних и стручних радова, четири уџбеника и неколико монографија. Кроз свој научни рад, дао је немерљив допринос проучавању регионалних демографских диспаритета у Србији, демографског развоја Војводине, миграција и избегличких кретања, структуре домаћинстава и историјских породичних образаца, старења становништва и методологије демографских истраживања. Проучавајући регионалне аспекте демографских феномена, указивао је на дугорочне последице депопулације, диференцијације фертилитета и миграционе токове. Професор Ђурђев је међу првима јасно истицао последице разубојеног регионалног развоја и указао на потребу за интегралним популационим политикама. Миграције становништва је посматрао као феномен који обликује локалне заједнице, етничку структуру и развојне перспективе читавих региона у земљи. Учествовао је у изради више стратешких докумената, на нивоу АП Војводине и Републике Србије, наглашавајући потребу да се демографска перспектива укључи у шире јавне политике. Током читаве каријере инсистирао је на методолошкој прецизности, а посебно је указивао на недостатке у доступним демографским подацима у Србији, нужност хармонизације извора и потребу за формирањем регистра становништва.

Био је један од пионира у јачању међународне сарадње на Универзитету у Новом Саду. Успоставио је дугорочну међународну научну сарадњу сегединског, темишварског и новосадског универзитета на проучавању Баната, а што је резултовало са неколико монографија на ту тему, а наставило се кроз друге научне активности. Активностима које је спроводио током свог проректорског мандата допринео је општем научном раду и унапређењу међународне сарадње новосадског универзитета. У јануару 2007. године у Новом Саду је организована прва свечана церемонија за доделу сертификата у оквиру Кампуса Европе. За време његовог мандата на Универзитету у Новом Саду отворен је Центар за развој каријере и саветовање младих. Као израз захвалности, у мају 2014. године, од стране Западног Универзитета у Темишвару, Факултета за хемију, биологију и географију, Департмана за географију, додељено му је свечано Признање за подстицај, развој и унапређење међународне сарадње између Универзитета у Новом Саду, Департмана за географију туризам и хотелијерство и Западног Универзитета у Темишвару, Департмана за географију.

Његову богату универзитетску каријеру пратила су и бројна професионална ангажовања. Био је секретар Одељења друштвених наука Матице српске (1996-2004), члан њеног управног одбора и члан Одељења за друштвене науке. Био је председник Друштва демографа Југославије и први председник Друштва демографа Србије (1992-2011). Био је члан и више научних тела и удружења као што су Одбор за проучавање становништва Српске академије наука и уметности, Српско географско друштво, Популациона асоцијација

Америке, Европска асоцијација за популационе студије и Статистичко друштво Војводине. Био је секретар и главни уредник часописа „Агроекономика“ (1980-1990) Института за економику пољопривреде и социологију села, члан уредништва „Зборника радова Института за географију“, секретар и члан уредништва „Зборника Матице српске за друштвене науке“, главни уредник међународног часописа „Geographica Pannonica“ (1996-2005), члан стручне редакције Српске енциклопедије и издавачког савета часописа „Становништво“. Уређивао је пет тематских Зборника Матице српске за друштвене науке (бројеве 102-103, 110-111, 121, 131 и 148).

Поред професионалне каријере, професор Ђурђев био је и посвећен породични човек, брижан супруг, поносан отац две ћерке и поносан деда једног унука. Породицу је сматрао темељем и најважнијом вредношћу у животу.

Као колега био је предан, понекад ауторитативан у својим захтевима, али пре свега инспиративан и подстицајан сарадницима. Својим знањем и личним примером мотивисао је друге да теже изврности и остану доследни највишим академским стандардима и интегритету. Таквог ћемо га памтити, као човека који је знао да усмери, охрабри и подржи.

Његов одлазак представља велики губитак за академску заједницу, али његов лик и дело настављају да живе кроз богато научно наслеђе које је оставио иза себе. Бројне публикације, студије и истраживања која је потписао остају трајна вредност и чврст темељ за будућа истраживања и стварање научних синтеза које ће подстицати генерације које долазе.

Професор Даниела Арсеновић
Универзитет у Новом Саду,
Природно-математички факултет,
Депарتمان за географију, туризам и хотелијерство